

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ..... ΞΑΝΑΘΥΜΑΜΑΙ... ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ 4^{ΗΣ} και 5^{ΗΣ} ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ (26/4/2020- 8/5/2020)

ΡΑΨΩΔΙΑ α, Ενότητα 3^η στ. 109-173

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ ΣΕ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

- Θεϊκός Ανθρωπομορφισμός: οι άνθρωποι **φαντάζονται τους θεούς να έχουν ανθρώπινες συνήθειες και συμπεριφορές** πχ να ντύνονται όπως οι άνθρωποι, να σκέφτονται, να μιλούν, να ενεργούν και να έχουν συναισθήματα όπως οι άνθρωποι
- Ενανθρώπιση: **οι θεοί εμφανίζονται στους ανθρώπους με τη μορφή ανθρώπου** και όχι με την κανονική μορφή τους (κανένας δεν καταλαβαίνει ότι είναι θεοί). Με λίγα λόγια **έχουν μεταμορφωθεί**.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να διαβάσετε τα παρακάτω αποσπάσματα:
α) να σημειώσετε σε ποιο από τα δύο υπάρχει **ανθρωπομορφισμός** και σε ποιο υπάρχει **ενανθρώπιση**.
β) να βρείτε τα σημεία που δικαιολογούν την απάντησή σας.

1^ο Απόσπασμα

*Είπε κι ευθύς δένει στα πόδια της τα ωραία σαντάλια,
Θεσπέσια και χρυσά, εκείνα που την ταξιδεύουν στη θάλασσα
και στην απέραντη στεριά ανάλαφρα, με τις πνοές του ανέμου.
Ύστερα στο χέρι κράτησε άλκιμο κοντάρι, ακονισμένο με χαλκό,
βαρύ, θεόρατο και στιβαρό· μ' αυτό η κόρη του πανίσχυρου Διός
δαμάζει των γενναίων πολεμιστών τις τάξεις που της ξανάψαν τον θυμό.*

Στο 1^ο απόσπασμα υπάρχει και αυτό φαίνεται από τους στίχους που λένε

2^ο Απόσπασμα

*Με το χαλκό κοντάρι της στο χέρι, επήρε τη μορφή ενός ξένου·
κι ολόδια με τον Μέντη, άρχοντα των Ταφίων, έπεσε πάνω στους αγέρωχους
μνηστήρες·*

Στο 2^ο απόσπασμα υπάρχει και αυτό φαίνεται από τους στίχους που λένε

γ) Με βάση τα παραπάνω 2 αποσπάσματα η θεά Αθηνά μεταμορφώθηκε σε Μέντη. Για ποιο λόγο η θεά Αθηνά πήρε αυτή τη μορφή και όχι τη μορφή κάποιου άλλου προσώπου; (Κυκλώστε τη σωστή απάντηση)

A. Ο Μέντης είναι παλιός φίλος του Οδυσσέα και θα φανεί φυσικό ότι επισκέπτεται το παλάτι του φίλου του και δε θα βάλει σε υποψίες τους μνηστήρες.

B. Γιατί η Αθηνά-Μέντης ντρέπεται να συναντήσει τους μνηστήρες.

Γ. Γιατί η Αθηνά-Μέντης θέλει να τρομάξει τον Τηλέμαχο.

Δ. Αφού ο Μέντης είναι φίλος του Οδυσσέα ο Τηλέμαχος θα τον εμπιστευθεί και θα ακούσει τις συμβουλές του.

Ε. Όλα τα παραπάνω

3^ο Απόσπασμα

...που εκεί, μπροστά στις πύλες του σπιτιού, έβρισκαν

ευχαρίστηση παίζοντας τους πεσσούς, 4 σε τομάρια βοδιών καθισμένοι,

που τα σφάζαν οι ίδιοι.

Κήρυκες και παιδόπουλα πρόθυμα τους υπηρετούσαν:

άλλοι να σμίγουν σε κρατήρες με νερό κρασί, άλλοι να πλένουν

τα τραπέζια με σφουγγάρια τρυπητά και να τα στήνουν,

κάποιοι να κομματιάζουν άφθονα τα κρέατα.

Πρώτος απ' όλους ο Τηλέμαχος την είδε, ωραίος σαν θεός·

ήταν με τους μνηστήρες καθισμένος, κι όμως ταξίδευε ο νους του πικραμένος.

Έβλεπε με τα μάτια της ψυχής του τον πατέρα του ένδοξο:

αν ξαφνικά γύριζε πίσω· αν τους μνηστήρες πετούσε έξω απ' το παλάτι·

αν έπαιρνε ο ίδιος πάλι την αρχή στα χέρια του, και μέσα στα αγαθά του

βασίλευε σαν πρώτα...

ΑΣΚΗΣΗ

Στο παραπάνω απόσπασμα φαίνεται η κατάσταση που επικρατεί στο παλάτι του Οδυσσέα όταν φτάνει εκεί η Αθηνά –Μέντης.

α) Πώς συμπεριφέρονται οι μνηστήρες

β) Πώς νιώθει ο Τηλέμαχος με αυτό;

γ) Πώς κρίνεις εσύ τη συμπεριφορά των μνηστήρων και τα συναισθήματα του Τηλέμαχου;

Να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα με βάση τις απαντήσεις σου.

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΜΝΗΣΤΗΡΩΝ	ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ
<ul style="list-style-type: none"> • • • 	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>Πιστεύω ότι η συμπεριφορά των μνηστήρων ήταν</p> <p>..... επειδή</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>Ο Τηλέμαχος έχει αυτά τα συναισθήματα επειδή</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>Εύχεται να.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

4° Απόσπασμα

Το όραμα αυτό ανέβαινε στον νου του, πλάι στους μνηστήρες –

κι είδε την Αθηνά. Ευθύς προς την αυλόθυρα έτρεξε, γιατί

τον έπιασε η ντροπή, να στέκει τόσην ώρα στην πόρτα του ένας ξένος.

Κοντά της στάθηκε, της έσφιξε το χέρι το δεξί, με τ' άλλο

πήρε το χάλκινο κοντάρι της, ύστερα την προσφώνησε μιλώντας,

και πέταξαν τα λόγια του σαν τα πουλιά:

«Ξένε μου, καλωσόρισες, έλα να σε φιλέψουμε κι αφού το δείπνο μας

χορτάσεις, τότε μας λες τον λόγο της επίσκεψής σου. »

Είπε και τράβηξε μπροστά· η Αθηνά Παλλάδα, λάμποντας τα μάτια,

ακολουθούσε, κι οι δυο τους μπήκαν στο μεγάλο δώμα.

Το δόρυ της μετέφερε, για να το στήσει σε ψηλή κολόνα,

το 'βαλε μέσα στην καλοξυσμένη θήκη, όπου και τ' άλλα δώρατα

περίμεναν, άνεργα και πολλά, του καρτερόψυχου Οδυσσέα.

Υστερα την οδήγησε σε θρόνο να καθίσει, λειτουργημένο κι όμορφο,

πάνω του απλώνοντας ύφασμα μαλακό, και στήριγμα στα πόδια της

έσυρε το σκαμνί.

Έφερε πλάι της και το δικό του στολισμένο κάθισμα,

παράμερα από τους μνηστήρες, μήπως κι ο ξένος, με τους ξιπασμένους,

χάσει το κέφι του και δεν χαρεί το φαγητό·

ήθελε εξάλλου να ρωτήσει και για τον πατέρα του,

που χρόνια τώρα έλειπε στα ξένα.

Τότε μια παρακόρη έφερε νερό, με τ' όμορφο χρυσό λαγήνι,

τα χέρια τους να πλύνουν, κι έχυνε το νερό από ψηλά

σ' ένα αργυρό λεβέτι· μετά τους έσυρε μπροστά γυαλιστερό τραπέζι,

ενώ η σεβαστή κελάρισσα είχε την έγνοια να τους φέρει ψωμί

κι άφθονο φαγητό, ό,τι καλό τής βρέθηκε, να τους ευχαριστήσει.

Στα χέρια του σηκώνοντας ο τραπεζάρχης δίσκους με κρέατα

κάθε λογής, τους τα παρέθεσε, στο πλάι ακούμπησε κούπες χρυσές,

και κάθε τόσο ο κήρυκας περνούσε, γεμίζοντας κρασί τα κύπελλά τους.

ΥΠΕΝΘΥΜΗΣΗ

Το τυπικό της φιλοξενίας στην ομηρική κοινωνία

Ο ξενιστής υποχρεούται:

- Να υποδεχτεί τον ξένο εγκάρδια (με προσφώνηση και χειραψία) και να τον προσκαλέσει σε φιλοξενία. Αν ο ξένος έχει δόρυ, άλογα, άρμα, να φροντίσει να τακτοποιηθούν.
- Να του προσφέρει λουτρό (να τον λούσουν, να τον αλείψουν, με λάδι, να τον ντύσουν με καθαρά ρούχα).
- Να τον φιλέψει (να του δώσει κάθισμα σε θέση τιμητική, τραπέζι για να φάει, εκλεκτή μερίδα φαγητού και πιωτό. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις οργανώνει επίσημη γιορτή ή και αγώνες προς τιμήν του).
- Να τον ρωτήσει ποιος είναι, από πού έρχεται και τι θέλει, μόνο αφού πρώτα τελειώσει το φαγητό του.
- Αφού ακούσει το αίτημά του, να το ικανοποιήσει όσο μπορεί.
- Να προσφέρει στον ξένο διαμονή για όσο θέλει αυτός.
- Να τον αποχαιρετήσει με δώρα που επισφραγίζουν τη φιλία τους.

ΑΣΚΗΣΗ

Δίπλα από κάποια βήματα του τυπικού της φιλοξενίας να γράψεις το στίχο ή τους στίχους από παραπάνω απόσπασμα που αντιστοιχούν σε αυτά.

Ο οικοδεσπότης:

- Υποδέχεται εγκάρδια τον ξένο τον ξένο και τον προσκαλεί σε φιλοξενία.
Αυτό φαίνεται στο στίχο που λέει
- Αν ο ξένος έχει δόρυ, άλογα, άρμα, φροντίζει να τακτοποιηθούν.
Αυτό φαίνεται στο στίχο που λέει
- Του δίνει κάθισμα σε θέση τιμητική, τραπέζι για να φάει, εκλεκτή μερίδα φαγητού και πιωτό.
Αυτό φαίνεται στους στίχους που λένε

5° Απόσπασμα

Σε λίγο αγέρωχοι οι μνηστήρες μπήκαν κι αυτοί στην αίθουσα,
πήραν με τη σειρά τους θέση σε θρόνους κι αναπαυτικά καθίσματα.
Τότε τους έχυναν νερό στα χέρια τους οι κήρυκες,
δούλες γεμίζαν με ψωμί πλεχτά πανέρια,
έφηβοι τους κρατήρες με πιτό ξεχειλίζουν,
κι αυτοί τα χέρια τους απλώνουν στο έτοιμο τραπέζι.
Και μόνο όταν κόρεσαν τον πόθο τους με το φαΐ και το πιτό,
τραβούσε άλλα πια η ψυχή τους: τραγούδι, μουσική, χορό –
συμπλήρωμα απαραίτητο σ' ένα καλό τραπέζι.
Τότε κι ο κήρυκας φέρνει και δίνει την πανέμορφη κιθάρα
στού Φήμιου τα χέρια, που τραγουδούσε στους μνηστήρες από ανάγκη·
έκρουσε ωστόσο τις χορδές, ψάχνοντας τον σκοπό για ωραίο τραγούδι.

ΑΣΚΗΣΗ

Να σημειώσεις σωστό (Σ) ή λάθος (Λ) στις παρακάτω προτάσεις.

Οι μνηστήρες μπήκαν στην αίθουσα και κάθισαν στα τραπέζια. Σ Λ

Οι μνηστήρες άρχισαν να σερβίρονται μόνοι τους. Σ Λ

Όταν τελείωσαν το φαγητό ζήτησαν να ακούσουν μουσική. Σ Λ

Τους τραγούδησε ο αοιδός Φήμιος με την κιθάρα του. Σ Λ

Η φράση «τραγουδούσε στους μνηστήρες από ανάγκη» σημαίνει ότι ο Φήμιος ήταν φτωχός και είχε ανάγκη τα χρήματά τους. Σ Λ

Η φράση «τραγουδούσε στους μνηστήρες από ανάγκη» σημαίνει ότι ο Φήμιος δεν ήθελε να είναι με τους μνηστήρες, αλλά τους τραγουδούσε αναγκαστικά, χωρίς τη θελήσή του. Σ Λ